

velles Carnotum ad diem festum Pentecosten rever-
surus, vel si te subducere velles, ne ires ad curiam
domini regis, satis honestam causam habiturus.
Quem in præsentem adire dimitto, minores inimici-
tias me suscepturum putans ob meam absentiam
quam si essem cum domino rege vel regina, non
consensurus in ordinando rege absque meo fratre
Ojone comite. Quem enim ipse regem fieri voluerit,
ipsum et me velle pro certo noveritis. De ejus cum
domino rege concordia quidquid audieris, et ubi
sit, si nosti, peto rescribere, et si novi regis erit
sacratio, an non, et cujus. Vale.

EPISTOLA VI

GUILLELMI AD ARIBERTUM ABBATEM.

Domino ARIBERTO sancto ac venerabili abbati,
GUILLELMUS Dei gratia dux Aquitanie prospera
cuncta.

Charitatem vestram jam secundo interpellavi ut
mitteretis ad Carrolicum monasterium quosdam ex
monachis vestris qui essent ferventes in observanda
regula sancti Benedicti, quorum sancta conversatio
fratribus ipsius loci bonum præberet exemplum, et
eorum abbatem fasce regiminis levaret. Quoniam
vero petitioni meæ nondum acquievestis, nunc quo-
que tertio ad ostium vestræ charitatis pulso, instar

A illius evangelici petitoris amicum obnixè rogantis :
ut si non propter amicitiam, saltem propter impro-
bitatem meam accommodetis mihi quotquot habeo
necessarios. Obsecro igitur vos in nomine sanctæ
Trinitatis, quæ Deus unus est, ut vel decem fratres
ex collegio vestri angelici ordinis mihi transmittatis,
memores tandem illius apostolici dicti, *Alter alte-
rius onera portate, et sic adimplebitis legem Christi.*
Valete cum omnibus vestris.

EPISTOLA VII

GUILLELMI AD HILDEGARIUM.

HILDEGARIO GUILLELMUS bene optata consequi.

Tantum apud me tua prudens simplicitas invenit
gratiam, ut quod a me petisti, non magis ipse
[desideres] fieri quam ego velim. Sed quoniam in
præsentiarum facultas non suppetit, animus meus
veretur me tibi suspectum esse, quasi verba dare
molientem : quod non esse meum credas, per fidem
quæ inter nos est obsecro rogans te modicum tem-
pus adhuc sustinere donec gravissimis quibus impe-
dior officiis expeditus, operam tibi dare queam.
Quod si forte morarum impatiens mox ad me adve-
neris, si votis tuis minus respondero, nequaquam
id mihi, causam prædoctus jure succensebis. Vale
nunc et semper. R. Turonensis

GUILLELMI DUCIS

DIPLOMA,

*Quo villam S. Macharii, in qua iste sanctus requiescit, concedit ecclesie S. Crucis
Burdigalensis.*

(Anno 1026.)

Gall. Christ., tom. II Instrum., pag. 268.)

Ego in Dei nomine, GUILLELMUS, Dei dono dux Aquitanie, et uxor mea AREMBERGA, considero gravitatem [gravitudinem] peccatorum meorum [et reminisco bonitatem Dei dicentem : *Date elemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis*], propterea concedo ad basilicam S. Crucis Burdegalæ salutem illius loci et allodium liberum de omnem malam exactionem et de omnem rapinam, et villam S. Macharii ubi ipse B. Macharius tumulatum ejus corpus requiescit, cum decima et cum omnes res, jus de terra et ex mare, et cum justitia sanguinis (et de omnes res), et cum pedagio et aliam salutem S. Mariæ de Macha [Machao] cum decima, et omne jus et consuetudines, et eam prope adjacentem insulam, et cum nadvensa in terra et in mare, et alteram villam

erris de mare Salissa usque ad mare de Girauda et de Ubre de Syort usque ad Grava, cum marisco, et cum montaneis, cum pineta, cum piscatione, cum cuncta prata Salvicina capiente; cum servis et ancillis. Ecce vero omnes istas villas cum justiciis sanguinis, et de omnes res cum ecclesiis earum et cum omnes consuetudines et jura, cum consuetudine trium modiorum salis et cum la pojadas et la fromentada, et cum totas pertinentias in pratis, in consuetudinibus, in nemoribus, in vineis et in viis, et in semitis, ad sacratissimum, seu et ad ipsius congregationem Deo servientem, quod Burdegalæ situm est, dono, transfero atque transfundo in illorum ibi degentium monachorum ad stipendia et congrua ipsorum trade, et de potestatem vel domi-

sæculi tyrannus, qui istas res supra ad suum opus amittere non timuerit, et per violentiam aliquid abstulerit, imprimis iram Dei omnipotentis incurrit, et a consortio Christianorum extraneus fiat, et cum Dathan et Abiron terra vivos absorbeat, et nunquam ad sanctam resurrectionem cum justos appareat, sed in Cocheti laqueis pœna perpetua crucietur. Et si aliquis adversariorum assurrexerit, si saluitates violaverit, mille libras auri coactus fratribus componat.

(1) Hoc instrumentum a se visum testatus est Henricus III, rex Angliæ, illudque refert in suis litteris, ex quibus multas varias lectiones collegimus. In fine litterarum addit rex :

« Nos ergo ut omnis suspicio falsæ Latinitatis qua prædicta charta vitiosa videtur, præsentibus et futuris radicitus amoveatur, ne aliquatenus possit ob hoc prædicto monasterio Sanctæ Crucis Burdigalensis et abbati et monachis ibidem Deo servientibus, quos sincera complectimur in Domino charitate, præjudicium aut gravamen aliquod generari, non obstante hujusmodi vitio, chartam ratificantes eandem, prædictas concessionem et donationes ratas et gratas habentes, eas pro nobis et hæredibus nostris prædicto monasterio libere concedimus et con-

Hæc donatio quippe facta est anno 1027 Incarnat. Dom., præsentem Fulconi-Gaufridi, et Truncardo baronis, Combaudo Ostendi, et Guillelmo præposito, Eduardo et Guilberto milites et alius; assistente monasteriis imprimitus Sanctæ Crucis, et S. Mariæ de Solaco et S. Macharii, et ecclesiis aliis abbate Combaudo, et Ecclesiæ Burdigalensi archiepiscopo Godefredo (1).

firmamus, sicut prædicta charta præfati ducis, in qua prædictæ concessionem et donationem plenius continentur, sicut et confirmationem Guillelmi quondam ducis Aquitanicæ et regis Richardi avunculi nostri, tunc temporis comitis Pictaviensis, et reginæ Alienor matris ipsius, quondam reginæ Angliæ, rationabiliter testantur. His testibus venerabilibus Patribus Ay. archiepiscopo Ebredunensi, et P. Hersfordensi episcopo, Joanne filio Gofridi, Philippo Basset, Radulfo filio Nachat, Joanne de Lexenthon, Joanne Manifest, Guidone de Rossilhon et multis aliis.

« Datum per manum nostram apud Burdegalam xxiii die mensis Augusti, anno regni nostri vicesimo septimo. »

ANNO DOMINI MXXXI.

BEATUS GUILLELMUS I

ABBAS S. GERMANI A PRATIS.

NOTITIA HISTORICA.

(Gallia Christiana, tom. VII, pag. 435.)

B. Guillelmus I, genere nobilis, sed longe nobilior religione, primum fuit Luciaccensis seu Luce-diensis in Italia monachus, tum Cluniacensis, deinde prior Sancti Saturnini de portu ad Rhodanum diœcesis Uceticensis, vulgo *le Pont-Saint-Espirit*, postea Divionensis abbas Sancti Benigni; inde ad renovandum pluribus in locis disciplinæ regularis vigorem frequenter evocatus, multa rexit monasteria. In his fuit Germanense a Pratis, quod jussu Roberti regis et Constantiæ reginæ suam in curam susceptum sanctioribus informavit institutis. Qua de re sic Aimoini continuator, lib. v, capite 47 :

« Dum monachi sæpefati cœnobii (*sub Ingone abbate*) sæculari modo vitam ducerent, piissimus Robertus rex, una cum rege Constantiæ

seu advocatus cui nomen Pipinellus Garini exigebat, iudicio Roberti regis obtinuit amoveri (anno 1027). Idem quoque defunctorum fratrum sollicitus vetus antecessorum statutum renovavit de omni die anniversaria nominibus eorum in capitulo pronuntiandis, et quotidie psalmis quinque ad capitulum finiendum decantandis; alterique statuto, ut scilicet quotidie una præbenda de pane et vino pro defunctis daretur; adjecit ut a diebus suis usque in finem sæculi pro fratribus morientibus tricenarius plenarius in ecclesia ageretur, et similiter diebus eorum anniversariis in refectorio fieret, et in capitulo pronuntiarentur. Id actum est (anno 1028) consilio et testimonio Baldrici Burguliensis abbatis. Paulo post Guillelmus Adaldo anno 1028 abbatem resi-